

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 21782-10-23 מדינת ישראל נ' שמח

לפני כבוד השופטת סיגל אלבו

בעניין: מדינת ישראל ע"י ב"כ עוה"ד רוני צרפתי
המאשימה

נגד

עובדיה שמח ע"י ב"כ עוה"ד עדן פוליטקין
הנאשם

הכרעת דין

בהתאם לסעיף 182 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982, אני מודיעה כי החלטתי לזכות את הנאשם מעבירת האיומים המיוחסת לו בכתב האישום בשל קיומה של הגנת זוטי דברים.

כללי

1. נגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו **איומים**, עבירה לפי סעיף 192 לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

עובדות כתב האישום

2. על פי עובדות כתב האישום, ביום 4.4.23 בשעה 15:00 ברחוב אורגוואי 4 בירושלים, איים הנאשם על סהר כהן שהוא שכנו (להלן: "**המתלונן**") באומרו: "אני אחתוך אותך לשניים".
במעשים אלה מיוחס לנאשם כי איים על המתלונן בפגיעה שלא כדין בגופו, במטרה להפחידו או להקניטו.

תשובת הנאשם לאישום

3. הנאשם כפר בעובדות כתב האישום ובאשמה. הנאשם טען כי המתלונן פנה אליו ואמר לו "בוא", והנאשם אמר לו: "אני אחתוך אותך פעמיים" ומיד תיקן את עצמו ואמר לו "אני אחבק אותך פעמיים". הנאשם טען כי התבלבל בלשונו, ומיד תיקן את עצמו. בהתאם לכך, טען הנאשם כי לא היתה לו כוונה לאיים על המתלונן, ועל

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 21782-10-23 מדינת ישראל נ' שמח

כן לא מתקיים היסוד הנפשי בעבירת האיומים. לחילופין, טען הנאשם כי עומדת לו הגנת "זוטי דברים".

גדר המחלוקת

4. המחלוקת היא בשאלה האם מתקיים היסוד הנפשי בעבירת האיומים, ולחילופין, האם עומדת לנאשם הגנת זוטי דברים.

הראיות שהובאו במשפט

5. **בפרשת התביעה העידו:**

עת/1 סהר כהן, המתלונן

כן הוגשו המוצגים הבאים:

ת/1 חקירת הנאשם במשטרה מיום 17.4.23

ת/2 דו"ח פעולה של השוטר יניר דוד ביטון מיום 4.4.23

ת/3 מזכר צריבה

ת/4 דו"ח צפייה

ת/5 דיסק הכולל סרטו שצולם על ידי המתלונן וסרטוני מצלמות גוף של השוטרים

בפרשת ההגנה העיד הנאשם בלבד.

כן הוגשו המוצגים הבאים:

נ/1 מסמכים רפואיים של הנאשם

דיון והכרעה

6. לאחר ששמעתי את העדויות ובחנתי את הראיות, מצאתי שהנאשם עבר את עבירת האיומים המיוחסת לו, אך יחד עם זאת יש מקום לזכות את הנאשם מכוח הגנת "זוטי דברים".

להלן אפרט את הנימוקים שעומדים בבסיס החלטתי.

עדותו של סהר כהן

7. עת/1 מר סהר כהן (להלן: "סהר" או "המתלונן") העיד כי הנאשם מתגורר במחסן שהיה בעבר מחסן משותף של משפחתו ושל בעלים משותף במקרקעין. אחד הבעלים

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 21782-10-23 מדינת ישראל נ' שמח

השתלט על המחסן, הסב אותו לדירה ומשכיר אותו לנאשם. המתלונן סיפר כי לאחר שהנאשם עבר להתגורר במחסן, החלו הנאשם לאיים בנוגע לחניית רכבו של המתלונן בחניה המשותפת, והוזמנה משטרה מספר פעמים.

8. המתלונן סיפר כי ביום 4.4.23 שמע רעש מחניית הבניין, בה חונות שתי עגלות נגררות השייכות לו, ובתוכן ציוד יקר של חומרי בנייה. המתלונן הבחין מהחלון בנאשם אשר זרק ציוד מתוך העגלות. המתלונן ירד למטה כשבידו מצלמה, החל לצלם ושאל את הנאשם מדוע הוא נוגע לו בציוד. הנאשם התעלם ממנו והמשיך לזרוק את הציוד. לאחר שהמשיך המתלונן לצלם את הנאשם, איים הנאשם על המתלונן כי יחתוך אותו פעמיים, וכששאל את הנאשם מה אמר, השיב לו הנאשם שיחבק אותו פעמיים. לדברי המתלונן, הנאשם הבין את הטעות שעשה ואת האיום שיצא מפיו, ומיד תיקן את עצמו (עמ' 3 לפרוטוקול ש' 28). המתלונן הוסיף כי הנאשם מאיים ומטיל אימה עליו ועל בני משפחתו בשל השימוש בחניה. עוד סיפר כי חש ממוחד באותו היום, שכן יש לו אם בת 73 בה הוא מטפל, וכי אינו רוצה להיפגע כאשר הוא יוצא מביתו לכיוון החניה.

בחקירתו הנגדית משנשאל המתלונן מתי החל לצלם את האירוע השיב: "מייד כשהנאשם איים לראשונה, הוצאתי מצלמה וצילמתי כשאני הולך אחריו, ואז הוא אמר אני אחתוך אותך פעמיים" (עמ' 8 לפרוטוקול ש' 4-5), ובהמשך אמר: "כשהנאשם יצא אלי בצורה תוקפנית ומיד צילמתי, והוא אמר בוא אני אחתוך אותך פעמיים וצעד לעבר דירתו כדי להוציא סכין. הוא יצא עם סכין והחביא אותו אחר כך. נכון שבסרטון שלי לא רואים סכין שהוא מחזיק ביד, כי עצרתי את המצלמה כשהוא נכנס לבית להוציא את הסכין ואז הזמנתי את המשטרה" (עמ' 8 לפרוטוקול ש' 9-12).

עדות הנאשם

9. בעדותו טען הנאשם כי בדבריו למתלונן "אני אחתוך אותך פעמיים" התבלבל במילים, ולא היתה לו כוונה לאיים על המתלונן. הנאשם סיפר כי קיים סכסוך בין בעל הבית למתלונן, וכי המתלונן מעוניין להוציא אותו מהדירה ועל כן מתנכל לו. עוד סיפר כי ביום האירוע המתלונן קילל אותו ואת ילדיו, הוא התעצבן, התבלבל במילים, אמר מילה שאינה במקום, אך לא התכוון לאיים, ועל כן תיקן את עצמו מיד, ובהמשך התנצל (עמ' 11 לפרוטוקול ש' 18-20, ש' 30-32). עוד אמר כי פנה לרב, על מנת שידבר עם המתלונן בכדי שיניח לו. כן סיפר הנאשם כי הוא סובל

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 21782-10-23 מדינת ישראל נ' שמח

מפוסט טראומה, מטופל בכדורים פסיכיאטריים, סובל מסכרת ואסטמה, ומצבו הנפשי הוחמר בעקבות הסכסוך עם המתלונן.

הערכת העדויות וממצאים עובדתיים

10. טרם אקבע את הממצאים העובדתיים, אציין כי עדותו של המתלונן היתה מעצימה. התרשמתי מעדותו כי הוא מנסה "לנפח" את האירוע, להפריז בתיאוריו ולהגזים, על מנת לבסס את תחושת האיום שחש מדברי הנאשם, זאת על רקע הסכסוך של המתלונן עם הנאשם ובעל המקרקעין, אשר לטענתו "השתלט" על מקרקעין שבבעלותו ומשכיר דירה לנאשם. כך למשל, המתלונן סיפר בעדותו כי לאחר הדברים שאמר הנאשם, הנאשם צעד לעבר ביתו כדי להוציא סכין, ואז יצא החוצה עם סכין. משנשאל מדוע לא רואים בסרטון את הנאשם אוחז בסכין ומאיים באמצעותו, כפי שטען בעדותו, השיב כי בשלב זה עצר את המצלמה והזמין משטרה. הסבר זה נשמע תמוה בעיני, שכן המתלונן בחר לתעד את חלקו הראשון של האירוע, אך את החלק המשמעותי של האירוע הכולל לטענתו איום באמצעות סכין, בחר שלא לתעד. כך גם טען המתלונן כי הנאשם נהג לאיים עליו ועל בני משפחתו, וניסה לתאר את הנאשם כאדם הנוקט באיומים כדבר שבשגרה.

אציין, כי אף לא נתתי אמון בדברי המתלונן כי חש פחד בעקבות דברי הנאשם. כפי שאבהיר להלן, הרושם העולה מצפייה בסרטון הוא כי המתלונן כלל לא חש פחד מדברי הנאשם. בתגובה לדברי הנאשם, ניתן לשמוע את המתלונן חוזר על דברי הנאשם בקול רם ותקיף, ואינו נשמע מפוחד כלל.

11. סרטון שצולם על ידי המתלונן ובו תיעוד של הדברים שאמר הנאשם למתלונן הוגש וסומן **ת/5**. להלן, אתאר את שרואים בסרטון:

הנאשם הולך כשגבו מופנה למתלונן, המתלונן אומר לנאשם "**בוא**". הנאשם אומר למתלונן: "**אני אחתוך אותך פעמיים**". המתלונן שואל "**מה תעשה?**" והנאשם עונה לו "**אני אחבק אותך פעמיים**", תוך שהוא מדגים תנועת חיבוק, והמתלונן עונה לנאשם: "**אתה תחתוך אותי פעמיים, תודה**".

מסרטון זה עולות המסקנות הבאות: האחת, המתלונן הוא זה שפנה תחילה לנאשם באומרו "**בוא**". השנייה, הנאשם אמר למתלונן כי יחתוך אותו פעמיים, זאת להבדיל מהאמור בכתב האישום כי יחתוך אותו לשניים. השלישית, במענה לשאלת המתלונן "**מה תעשה?**" הנאשם השיב ואמר כי יחבק את המתלונן פעמיים.

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 21782-10-23 מדינת ישראל נ' שמח

12. כאמור, הנאשם בעדותו הודה כי אמר את הדברים, אך טען כי התבלבל בלשונו, אמר מילה שאינה במקומה משום שהיה עצבני, ומיד תיקן את עצמו ואמר למתלונן "אני אחבק אותך פעמיים", כפי שניתן לראות בסרטון. כעת יש לבחון האם באמירה זו של הנאשם מתקיימים יסודות עבירת האיומים.

עבירת האיומים - המסגרת הנורמטיבית

13. ביהמ"ש העליון (כב' השופטת ברק ארז) ברע"פ 8736/15 צוברי נגד מדינת ישראל [פורסם בנבו] (17.02.2018) (להלן: "עניין צוברי") סיכם את ההלכות הידועות הנוגעות לעבירת האיומים, כך:

"[...] עבירת האיומים נועדה להגן על שלוות נפשו וביטחונו של הפרט, כמו גם על חופש הפעולה והבחירה שלו... עבירה זו היא עבירה התנהגותית, ולכן אין צורך להוכיח כי האיום אכן השיג את מטרתו של המאיים וכי ההפחדה או ההקנטה התממשה. די בפעולת האיום עצמה שנקלטה בחושיו של המאיים, אם בוצעה מתוך כוונה להפחיד או להקניט, כדי לגבש את העבירה. את שאלת התקיימותו של האיום יש לבחון לפי אמת-מידה אובייקטיבית, דהיינו אם יש בדברים כדי להטיל אימה בלבו של אדם מן הישוב בהתחשב בנסיבות האיום...".

14. אשר ליסוד הנפשי, ברע"פ 2038/04 שמואל לם נ' מדינת ישראל, פ"ד ס(4) 95, נקבע כי היסוד הנפשי בעבירה לפי סעיף 192 לחוק העונשין מורכב משניים. בראש ובראשונה נדרש אותו רכיב המשותף לכל העבירות ההתנהגותיות והוא הוכחת מודעות מצד מבצע העבירה לטיב המעשה ולקיום הנסיבות. חלקו האחר של היסוד הנפשי של עבירת האיומים מצוי בסיפה של הגדרת העבירה והוא הדרישה כי מעשה האיומים ייעשה "בכוונה להפחיד את האדם או להקניטו...". אין די בכך שהמאיים יהיה מודע למעשיו ולנסיבות אלא נדרש גם שתקיים אצלו שאיפה מודעת לפגוע בערכים המוגנים בסעיף, דהיינו שאיפה להטיל אימה. לפיכך כדי שתקום אחריות פלילית לעבירה לפי סעיף 192, על התביעה להוכיח כי הנאשם ביטא את דברי האיום כדי להשיג את הפחדתו או הקנטתו של אדם. כמו כן, הוחלה הלכת הצפיות על ה"כוונה" שבעבירת האיומים, שכאמור לעיל אין היא עבירה תוצאתית כי אם עבירה התנהגותית. בעמ' 128 נאמר שם:

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 21782-10-23 מדינת ישראל נ' שמח

"בהתקיים מודעות ברמת הסתברות גבוהה, עד כדי קרבה לודאות, כי הביטוי המאיים עלול להפחיד או להקניט את קולט האיום – הוא המאיים – כי אז מתקיים היסוד הנפשי הנדרש.."

מן הכלל אל הפרט

15. **אשר ליסוד העובדתי**, הרי שהמילים "אני אחתוך אותך פעמיים" מקיימות את היסוד העובדתי - פגיעה שלא כדין בגופו של המאיים.
16. **אשר ליסוד הנפשי**, הרי אף יסוד זה מתקיים. כאמור, די בכך שיוכח כי הנאשם היה בעל שאיפה מודעת להפחיד או להקניט על הנאשם וכי צפה ברמת הסתברות גבוהה כי הביטוי יפחיד או יקניט את המתלונן. הנאשם הודה בעדותו כי בשעת כעס "נפלטה" מפיו מילה שאינה במקומה, ועל כן תיקן עצמו לאחר מכן. אין ספק כי הנאשם ידע כי הביטוי "אני אחתוך אותך פעמיים" עלול להפחיד או לכל הפחות להקניט את המתלונן, ועל כן מששאל אותו המתלונן "מה תעשה" השיב למתלונן "אני אחבק אותך פעמיים". העובדה שהנאשם תיקן את עצמו לאחר מכן אינה שוללת את העובדה שבביטוי "אני אחתוך אותך פעמיים" מתקיימים כל יסודות עבירת האיומים.
17. **אציין**, כי איני מקבלת את גרסת הנאשם כי התבלבל בלשונו, וכי מלכתחילה לא התכוון לומר את המילה "אחתוך". הנאשם אמר את המילה, אך מיד הבין כי טעה משעשה שימוש בביטוי חמור זה, ועל כן לא חזר על דבריו.
18. **אף כי הגעתי למסקנה כי בדברי הנאשם מתקיימים יסודות עבירת האיומים**, הרי שאני סבורה כי יש לזכות את הנאשם בשל קיומה של הגנת "זוטי דברים".

הגנת זוטי דברים

19. סעיף 34 לחוק העונשין מורה כדלקמן:

"לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה, אם, לאור טיבו של המעשה, נסיבותיו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי, המעשה הוא קל ערך".

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 21782-10-23 מדינת ישראל נ' שמח

20. הבסיס הרעיוני העומד ביסוד הסייג הוא שהדין הפלילי לא עוסק בזוטות. "השתבצותו הפורמלית של מעשה בהוראה חקוקה, המגדירה עבירה פלילית פלונית, כשלעצמה, אינה מוכיחה בהכרח שיש באותו מעשה לפחות מינימום של אנטטי-חברתיות האופיינית לעבירה פלילית. הכלל שלפיו הוראה כאמור לא נועדה לזוטי דברים, בא לנגוס מן ההיקף הפורמלי של תחום ההסדרה של נורמה אוסרת, את הרובד התחתון שאינו שייך לה מבחינה עניינית" (הצעת חוק העונשין (חלק מקדמי וחלק כללי), תשנ"ב 1992, ה"ח 115, 139 (ההדגשה אינה במקור)).
21. בית המשפט העליון דן בסייג "זוטי דברים" בע"פ 807/99 עזיזאן נ' מדינת ישראל, פ"ד נג(5) 747 (1999), וקבע כדלקמן:

"באשר לשיקולים הצריכים להנחות את בית-המשפט בבואו להכריע בטענת הגנה זו לגופה, לאחר שמיעת הראיות, הרי שאלה צריכים להיבחן לפי טיבו הקונקרטי של המעשה והאינטרס הציבורי וההגנה תתקבל רק באותם מקרים בהם אין במעשה עצמו מידה מינימלית של סכנה לערך החברתי המוגן ואין הוא הולם מבחינה עניינית את המושג של עבירה פלילית. לעומת השיקולים המנחים את בית-המשפט, דרך משל, בבואו לבחון את הסעד של מבחן ללא הרשעה, והכוללים בצד נסיבות הענין וטיב העבירה את אופיו של הנאשם, עברו, גילו, תנאי ביתו, בריאותו הגופנית ומצבו השכלי (סעיף 1 לפקודת המבחן [נוסח חדש] התשכ"ט-1969), הרי שהדגש לענין ההגנה של זוטי דברים מושם על טיבו של המעשה הקונקרטי עצמו 'נסיבותיו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי'".

22. בע"פ 7829/03 מדינת ישראל נ' אריאל הנדסת חשמל רמזורים ובקרה בע"מ, פ"ד ס(2) 120 (2005) ((להלן: "עניין אריאל")), קבע בית המשפט העליון כי:

"הנה כי כן, אף על פי שהסייג בדבר "זוטי דברים" אינו מונה רשימה של מקרים הבאים בגדרו, הרי שהמגמה העולה מן הפסיקה היא שיש להחילו בזהירות תוך בחינת נסיבותיו של כל מקרה ומקרה. בבואו לבחון מעשה שנתמלאו בו כל יסודות העבירה ישאל בית המשפט את עצמו אם מעשה העבירה הצמיח מידה מזערית של סכנה לציבור. תשובה שלילית תחייב את המסקנה שהשפעתו של המעשה על החברה היא כה מזערית, עד שאין זה ראוי להכתים את מבצעו בהרשעה בפלילים. לשיטתי, מגמה זו ראויה היא.

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 21782-10-23 מדינת ישראל נ' שמח

אל לנו לשכוח כי הכלל בדבר זוטי דברים הוא אך סייג לאחריות הפלילית, ומשכך, אין הוא בבחינת הכלל, אלא החריג. ובלשונו של סעיף 34 לחוק העונשין: "מלבד אם נאמר בחיקוק אחרת, חזקה על מעשה שנעשה בתנאים שאין בהם סייג לאחריות פלילית". יתרה מזאת, מידת הזהירות בהחלטו של הסייג נדרשת גם מן הטעם שמא ירוקנו מתוכן עבירות הנתפסות כ"קלות" מאחרות. עם זאת נקיטת זהירות בהחלטו של הסייג אינה מונעת, לגישתי, פרשנות שתבחן בין מכלול השיקולים גם את נסיבותיו האישיות של המבצע. שכן, יש שהשפעתן של נסיבות אלו תשנה את התמונה מן הקצה אל הקצה, והרשעתו לאורן לא תשרת כל מטרה ראויה".

23. ארבעה תנאים מצטברים ליישומו של הסייג: טיבו של המעשה; נסיבותיו; תוצאותיו; והאינטרס הציבורי. מלבד העובדה שהמדובר בארבעה תנאים מצטברים, הרי שהמחוקק לא הבהיר מהו המשקל שיש להעניק לכל אחד מן התנאים האמורים, אולם הובהר בפסיקה כי הדעה הרווחת מעניקה את מירב המשקל לתנאי שעניינו האינטרס הציבורי (ע"פ 7829/03 מדינת ישראל נ' אריאל הנדסת חשמל רמזורים ובקרה בע"מ, פ"ד ס(2) 120).

מן הכלל אל הפרט:

24. בחינת נסיבות המקרה לאור המבחנים שנקבעו בפסיקה בעניין הגנת זוטי דברים מובילה למסקנה כי עומדת לנאשם הגנת זוטי דברים. טיבו של המעשה: הנאשם אמר למתלונן כי יחתוך אותו פעמיים ומיד תיקן עצמו ואמר כי יחבק אותו פעמיים.

נסיבות המעשה: הנאשם והמתלונן מצויים בסכסוך על רקע מחלוקת קניינית ומגורי הנאשם במקום, כאשר המתלונן הוא זה שפנה לנאשם וקרא לו "בוא".

תוצאת המעשה: למתלונן לא נגרם נזק כלשהו. כפי שציינתי לעיל, אף לא נתתי אמון בגרסתו של המתלונן כי חש פחד בעקבות דברי הנאשם. קולו הרם והתקיף של המתלונן כפי שהוא נשמע בסרטון אינו מעיד על פחד.

האינטרס הציבורי: אני סבורה שמכלול דברי הנאשם למתלונן כחלק מהסכסוך ביניהם לא הצמיח מידה מינימלית של סכנה לציבור. במקרה זה, וודאי אין לומר, כי התנהגותו של הנאשם גרמה לפגיעה משמעותית בערכים המוגנים בעבירת האיומים שהם פגיעה בשלוות נפשו ובטחונו של המתלונן. גם אם הייתה פגיעה כזו,

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 21782-10-23 מדינת ישראל נ' שמח

ברי, כי לא כל פגיעה בערך המוגן מצדיקה הטלת אחריות פלילית בגינה. המתלונן והנאשם מצויים בסכסוך מתמשך, ואף התנהלו ביניהם הליכים משפטיים. דברי הנאשם נאמרו בעת כעס, כאשר היה עצבני, בעקבות פניית המתלונן אליו.

בהקשר זה אציין את פערי הכוחות בין הצדדים: המתלונן בחור צעיר יחסית ולא התרשמתי כי הוא מדובר באדם מוחלש שאכן חושש מהנאשם באמת ובתמים. מנגד, הנאשם אדם כבן 52 שנים הסובל מפוסט טראומה, מטופל במערכת בריאות הנפש וכן סובל מבעיות פיסיות ומתנייד בעזרת קב.

ממסמך סיכום מאת "ידיד נפש- שירותי שיקום בריאות הנפש בקהילה (1/נ) עולה כי בשנת 2020 אושפז הנאשם במעון ירושלים בשל מצבו הנפשי, וכיום נמצא במעקב פסיכיאטרי בקופת החולים ומקבל טיפול תרופתי. בחודש יוני 2022 עבר הנאשם תאונת עבודה ומאז סובל מכאבי גב ורגל, אשר מגבילים אותו באופן פיזי, ובעקבותיהם אף חלה התדרדרות במצבו הנפשי. הנאשם מתקשה לבצע פעולות בביתו אף מתקשה בניידות. נסיבותיו האישיות של הנאשם הן חלק מהאינטרס הציבורי.

25. אכן, בחינת תחולתו של הסייג צריכה להיעשות בזהירות המרבית, ואולם נדמה כי המקרה כולל בעיקרו סכסוך בין שכנים שנמשך זמן מה. בנסיבות העניין, בהתחשב בעובדה שהנאשם הבין את טעותו ותיקן את דבריו, אני סבורה כי מידת הפגיעה באינטרס הציבורי אינה מצדיקה הרשעה בפלילים.

26. **סוף דבר**: אני מזכה את הנאשם מעבירת האיומים המיוחסת לו.

ניתנה היום, כ"ח כסלו תשפ"ה, 29 דצמבר 2024, במעמד הצדדים

סיגל אלבו, שופטת